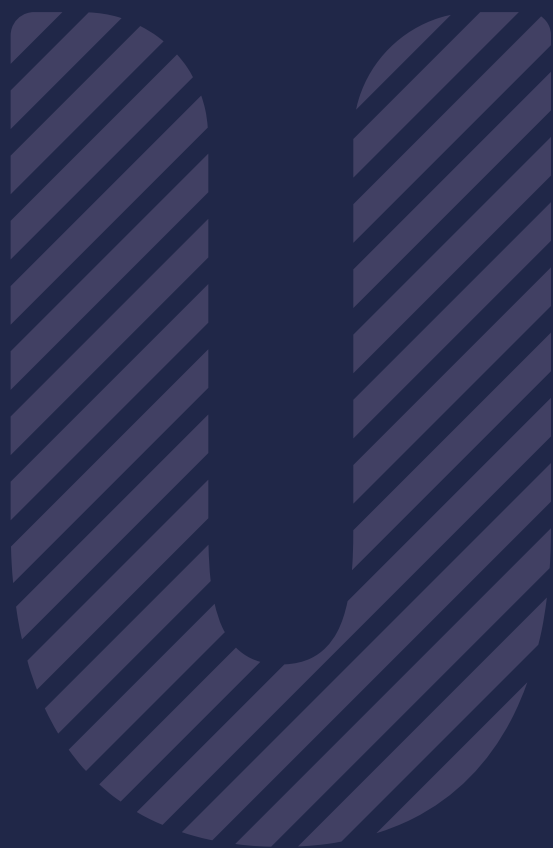

PROGRAMMAPLAN

**DURF: van gemeente
naar gemeenschap**

INHOUDSOPGAVE

Aanleiding	4
Context	5
Verhaal DURF	6
Programmadoel	7
Strategisch programma doel DURF	7
Operationele programmadoelen DURF	7
Doelgroep DURF	7
Werkwijze	8
Programmateam samenstelling en rolverdeling	9
Rolverdeling	9
Interne overlegstructuren	10
Externe overlegstructuren	10
Participatie	11
Structurele bijeenkomsten met uitvoerende en bestuurlijke professionals	11
Betrokkenheid partners bij het ontwikkelen van initiatieven	11
Interne samenhang en participatie	11
Afbakening	12
Inhoudelijke afbakening	12
Beleidskaders en wettelijke kaders	13
Lokale beleidskaders	13
Landelijke beleidskaders	13
Wettelijke kaders	13
Looptijd programmaplan	13

AANLEIDING

DURF is in 2018 gestart als initiatief van de gemeente Urk, gebaseerd op het bewezen IJlandspreventiemodel. Dit model richt zich op het versterken van beschermende factoren in de leefomgeving van jongeren, met als doel een gezonde en veilige groei te bevorderen. Vanuit die fundamenten nam de gemeente het voortouw om het verschil te maken op het gebied van opvoeden, opgroeien en preventie.

In de jaren die volgden werd duidelijk dat de vraagstukken rondom jeugd niet door één partij te dragen zijn, bovendien gebeurt er al ontzettend veel moois op Urk. Jongeren groeien op in een complexe samenleving waarin ouders, scholen, verenigingen, kerken, zorgverleners en anderen samen het verschil maken. Dat vraagt om een gezamenlijke visie en een gedeelde verantwoordelijkheid. Daarom maakt DURF nu bewust de beweging: van gemeente naar gemeenschap.

Dit hernieuwde programmaplan markeert die omslag. Het geeft richting aan een gedeelde visie en een gezamenlijke aanpak, met de kracht van de gemeenschap als uitgangspunt. De rol van DURF verschuift: van initiatiefnemer naar platform. Een platform dat verbindt en versterkt, met aandacht voor bestaande initiatieven, het stimuleren van vernieuwende ideeën en het bevorderen van samenwerking.

Het plan beschrijft de inhoudelijke koers, de doelgroep en afbakening van het programma. Ook wordt ingegaan op de programmatische werkwijze, waarin twee lijnen samenkomen: een interne lijn binnen het gemeentehuis en de externe lijn waarin DURF als platform midden in de samenleving staat.

DURF

CONTEXT

Jongeren op Urk staan voor grote uitdagingen en juist daarom is investeren in hun welzijn essentieel voor de toekomst van het dorp.

Net als jongeren in de rest van Nederland krijgen zij te maken met steeds complexere problemen: mentale druk, stress, onzekerheid en eenzaamheid nemen toe. Middelengebruik begint op jonge leeftijd, en veel jongeren missen steun of positieve rolmodellen. Ook zijn er nieuwe vormen van druk zoals sociale media en toenemende prestatienormen.

Op Urk vallen deze problemen extra op, mede door het relatief grote aandeel jongeren in de bevolking: bijna de helft is jonger dan 28 jaar. Maar ook culturele factoren spelen een rol. Urk is een hechte gemeenschap met een sterk gevoel van betrokkenheid. Toch wordt die kracht nog te weinig benut. Er is terughoudendheid in het elkaar aanspreken op gedrag, waardoor sommige lastige onderwerpen onbesproken blijven. Terwijl juist onderlinge verbondenheid kan helpen om problemen in een vroeg stadium te signaleren en te voorkomen.

Opvoeden gebeurt op Urk in een bredere kring dan alleen het gezin. Ouders vertrouwen in hoge mate op school, kerk en gemeenschap bij het grootbrengen van hun kinderen. Dat biedt kansen, maar kan ook leiden tot versnippering en onduidelijkheid over wie wanneer in actie komt. Jongeren weten daardoor niet altijd bij wie ze terecht kunnen.

In 2023 is een ex ante impactanalyse uitgevoerd door het Verweij-Jonkerinstituut (zie bijlage) om zo een goed beeld te krijgen van de uitdagingen op Urk.

De conclusies van het onderzoek sluiten aan bij bovenstaande en kunnen worden samengevat in drie opgaves; weerbaarheid versterken, jongeren perspectief bieden en ruimte geven aan de ontwikkeling van Urk. Daarbij wordt de samenhang van de verschillende zaken benadrukt. Het rapport benoemt het verder uitbouwen van programma DURF als een essentiële maatregel om effectief op de geformuleerde opgaven in te spelen.

De urgentie is duidelijk: bovenstaande vraagt om een stevig, samenhangend preventief netwerk. Ouders, scholen, verenigingen, (maatschappelijke) organisaties, kerken, zorgprofessionals en gemeente moeten nog meer samenwerken, met een gedeelde visie en gezamenlijke aanpak. Het is uiteindelijk belangrijk dat opgroeiende jongeren op Urk consequent een eenduidige insteek in alle levensdomeinen ervaart

DURF speelt in op deze uitdagingen door te bouwen op de kracht van de gemeenschap. Het programma stimuleert gezamenlijke verantwoordelijkheid en biedt een platform voor iedereen die wil bijdragen aan een veilige, gezonde en kansrijke omgeving voor Urker jongeren. We investeren in de jongeren van nu en leggen hiermee de basis voor de volwassenen van de toekomst. Zo ontstaat een duurzame beweging waarin openheid, onderlinge betrokkenheid en de bereidheid om elkaar aan te spreken op (opvoed)gedrag worden gestimuleerd en geleidelijk verankerd binnen de gemeenschap.

DURF verbindt bestaande initiatieven, deelt kennis en versterkt wat al goed werkt. Tegelijk biedt het ondersteuning daar waar extra inzet nodig is, door de juiste mensen, organisaties en ideeën met elkaar te verbinden. Want wie durft te investeren in jongeren, investeert in de toekomst van Urk.

DURF is een lokale uitwerking van het landelijke programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Dit is een preventieve aanpak gebaseerd op het IJslands Preventiemodel. DURF volgt de principes van OKO, maar is aangepast aan de Urker context. De belangrijkste kenmerken zijn:

1. Datagedreven werken:

De resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd en eventuele andere onderzoeken vormen de basis voor de dialoog met de partners. De vragen gaan over de mentale en fysieke gezondheid en beschermende en risicofactoren. Omdat de vragenlijst steeds op dezelfde manier wordt afgenomen, kunnen we trends en ontwikkelingen goed volgen.

2. Brede Samenwerking (community based):

DURF verbindt leefomgevingen van jongeren. Van gezin en school tot vrije tijd en stimuleert samenwerking.

3. Focus op preventie:

In plaats van ingrijpen bij problemen, ligt de nadruk op het voorkomen ervan.

4. Lange termijn aanpak:

DURF is een structurele verandering in denken en samenwerken. De gemeenteraad heeft ingestemd met het voortzetten van DURF. Belangrijk daarbij is dat het gedachtengoed niet alleen landt in de samenleving, maar ook stevig wordt verankerd binnen alle domeinen van de gemeentelijke organisatie. Het programma is daarom niet ingericht op korte termijnveranderingen, maar op structurele verbeteringen. Door duurzaam te investeren in preventie en samenhang tussen partners, bouwen we aan een gezonde, veilige en kansrijke toekomst voor jongeren.

VERHAAL DURF

DURF is een beweging van en voor de Urker gemeenschap. Samen met ouders, scholen, verenigingen, (maatschappelijke) organisaties, kerken, zorgprofessionals en gemeente zetten we ons preventief in voor de fysieke en mentale gezondheid van alle Urker jongeren. We bouwen aan een veilige, gezonde en kansrijke omgeving waarin jongeren zich gezien en gesteund voelen. Het doel is het versterken van de sociale basis van Urker jongeren, waarbij iedereen bijdraagt vanuit eigen verantwoordelijkheid en expertise.

DURF biedt een platform dat bestaande, nieuwe en innovatieve initiatieven verbindt, kennis deelt en samenwerking faciliteert. We versterken wat goed werkt en ondersteunen waar extra inzet nodig is, waarbij we de juiste partners samenbrengen om dit te realiseren.

DURF

PROGRAMMADOEL

Strategisch programmadoel DURF

Het doel van programma DURF is om via preventieve inzet de sociale basis rondom Urker jongeren duurzaam te versterken, zodat zij in een veilige, gezonde en kansrijke omgeving kunnen opgroeien. Het platform DURF ondersteunt dit door het stimuleren van samenwerking tussen ouders, scholen, verenigingen, (maatschappelijke) organisaties, kerken, zorgprofessionals en gemeente.

Operationele programmadoelen DURF

- De fysieke en mentale gezondheid van Urker jongeren ontwikkelt zich positief, zoals blijkt uit metingen (o.a. Gezondheidsmonitor Jeugd).
- DURF verbetert structureel de kwaliteit van bestaande samenwerkingen en breidt het netwerk van betrokken partners uit.
- Jaarlijks organiseert DURF kennisdelingssessies of (thematische) workshops met professionals om expertise te delen en gezamenlijke doelen te versterken.
- Elk initiatief binnen DURF wordt geëvalueerd met zowel uitvoerders als deelnemers, met speciale aandacht voor partnertevredenheid en gezamenlijke impact.
- Het verhaal van DURF is stevig verankerd in gemeentelijk beleid: alle relevante beleidsdomeinen zijn bekend met het programma en DURF wordt actief betrokken bij beleidsontwikkeling.

DOELGROEP DURF

Om dit doel te bereiken, richt DURF zich op het versterken van samenwerking tussen partners zoals: scholen, verenigingen, (maatschappelijke) organisaties, kerken, zorgprofessionals en gemeente. Deze partners zijn direct betrokken bij de ontwikkeling van Urker jongeren of de ondersteuning van hun ouders. Door expertise te bundelen, bouwen we samen aan een gezonde, veilige en kansrijke omgeving van kinderen, tieners, pubers en jongvolwassenen van 0 tot 28 jaar. In dit programmaplan gebruiken we de term 'jongeren' als verzamelnaam voor de volledige doelgroep van 0 tot 28 jaar. Hiermee bedoelen we dus zowel kinderen, tieners, pubers als jongvolwassenen.

WERKWIJZE

Er is bewust gekozen om DURF programmatisch te benaderen in plaats van een projectmatige of lijnmatige aanpak. DURF vraagt om een samenhangende, integrale benadering over verschillende beleidsdomeinen heen. Preventie bij jeugd raakt meerdere terreinen, zoals gezondheid, jeugdbeleid, onderwijs, cultuur, sport, de fysieke leefomgeving en veiligheid. DURF maakt het mogelijk om te experimenteren, van elkaar te leren en duurzame veranderingen te realiseren in beleid en uitvoering.

De raad heeft ingestemd om twintig jaar lang te investeren in het programma DURF. Daarmee is bewust gekozen voor een aanpak die niet draait om snelle resultaten, maar om structurele verandering en een gezonde generatie op de lange termijn. DURF overstijgt de politieke vierjaar-cyclus: het programma biedt een stabiel kader dat koersvast blijft, ook bij wisselingen in bestuur of beleidsprioriteiten. Die lange adem is essentieel voor preventie, waar effecten vaak pas op lange termijn zichtbaar worden.

De werkwijze is opgesplitst in een intern en een extern proces. We werken altijd vanuit de visie en het beleid van de gemeente Urk, zodat onze aanpak consistent aansluit bij de gemeentelijke doelstellingen en prioriteiten.

Intern:

Binnen het gemeentehuis werkt DURF als verbindende en agenderende kracht rondom preventie en jongeren. Het programma maakt actief zichtbaar waar DURF voor staat en sluit aan bij beleid dat raakt aan gezondheid, veiligheid en kanselijkheid voor jeugd. Door vroegtijdig in beleidsprocessen mee te denken, brengt DURF preventie tijdig op de agenda en zorgt het voor samenhang tussen domeinen.

DURF werkt op basis van data, kennis en bewezen interventies (evidence-based), en stimuleert collega's om vanuit hun eigen beleidsterrein bij te dragen aan een gezonde, veilige en kansrijke jeugd. Zo ontstaat een integrale aanpak, waarbij verschillende beleidsdomeinen vanuit een gezamenlijke visie opereren.

Het doel is om intern een lijn te trekken in wat we doen voor onze jeugd: minder losse initiatieven, meer samenhang en gezamenlijke impact. Dit komt tot uiting in projecten opgestart vanuit het programma, die na bewezen effectiviteit een plek krijgen binnen de lijnorganisatie.

Extern:

Buiten de muren van het gemeentehuis biedt DURF een platform waar bestaande, nieuwe en innovatieve initiatieven samenkomen. Het is de plek waar kennis gedeeld wordt, samenwerking gestimuleerd wordt en goede ideeën de ruimte krijgen om te groeien. Wat al werkt, versterken we en waar kansen liggen, geven we een extra zetje.

Zo versterken we eigenaarschap in de samenleving en zorgen we voor initiatieven die echt van betekenis zijn. Het uiteindelijke doel van het programma is van gemeente naar gemeenschap. Partners kunnen via DURF op twee manieren een plan indienen:

- Kortdurende plannen zijn gericht op een specifieke activiteit of interventie. Het aanvraagformulier staat op de site. Deze worden beoordeeld door het programmateam op relevantie, uitvoerbaarheid en impact. Na goedkeuring voert de indienende partner het plan uit. Per aanvraag is 1000 euro beschikbaar.
- Complexe (maatschappelijke) opgaven vragen om plannen met meer samenwerking. In die gevallen brengt DURF de juiste partijen samen. Soms komt de vraag vanuit het veld, soms ziet DURF zelf kansen of blinde vlekken en zorgt dat de juiste mensen met elkaar aan tafel komen. Afhankelijk van het plan wordt het bijbehorende budget bepaald.

DURF werkt volgens een vierjaarlijkse cyclus onderverdeeld in de volgende stappen:

1. Monitoring; dataverzameling

De Gezondheidsmonitor Jeugd en andere periodieke onderzoeken vormen een belangrijke basis voor DURF. Deze onderzoeken bestaan uit vragenlijsten die onder jongeren (en eventueel hun ouders) worden afgenomen en geven inzicht in thema's als mentale en fysieke gezondheid, risicofactoren en beschermende factoren. Omdat de vragenlijsten telkens op dezelfde manier worden afgenomen, kunnen we trends en ontwikkelingen nauwkeurig volgen.

2. Dialoog

De verzamelde data vormt het vertrekpunt voor de dialoog met partners en helpt ons om gezamenlijk gerichte acties te bepalen.

3. Beleidsvorming en uitvoering; stimuleren en faciliteren initiatieven vanuit de partners en verankeren binnen gemeentelijk beleid

De prioriteiten worden vertaald naar concrete acties en interventies zowel intern als extern. Acties en interventies die aansluiten bij de doelen en opzet van DURF worden in eerste instantie binnen het programma verder uitgewerkt en getest. Het programma biedt de ruimte om te experimenteren, ervaringen op te doen en te leren wat wel en niet werkt.

4. Evalueren & borging

Aan het einde van de cyclus volgt er een evaluatie. Wanneer een actie of interventie succesvol is gebleken, wordt vervolgens gekeken hoe dit duurzaam kan worden ingebed binnen de lijnorganisatie. Op deze manier zorgt het programma ervoor dat innovaties een stevige basis krijgen voordat ze onderdeel worden van regulier beleid.

Programmamateam samenstelling en rolverdeling

Het programmamateam DURF bestaat uit een vast kernteam; de programmamanager, een DURF Adviseur die zich richt op interne verbinding, een DURF Adviseur die zich richt op externe verbinding, een programmasecretaris en een communicatiemedewerker, allen gefaciliteerd door gemeente Urk. Onder DURF worden diverse projecten geïnitieerd en ontwikkeld. Afhankelijk van het thema, inhoud en context van het project wordt een interne projectleider aangewezen en een projectteam samengesteld. Een beleidsadviseur is projectleider bij projecten met een beleidsmatige focus. Een DURF Adviseur leidt projecten die vooral extern worden uitgevoerd of juist intern een domein overstijgende focus hebben. Deze inzet zorgt voor de juiste expertise per project en versterkt de samenhang tussen beleid en praktijk.

Elk project kent zijn eigen, afgebakende projectdoelen, die concreet en meetbaar zijn geformuleerd. Deze projectdoelen staan in dienst van het overkoepelende programmadoel.

Het programmamateam is verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing en vormt de verbindende schakel tussen beleid en praktijk. DURF werkt vanuit co-creatie: initiatieven worden ontwikkeld in samenwerking met interne collega's, externe partners en de gemeenschap. We geloven dat duurzame verandering ontstaat wanneer ideeën 'van buiten naar binnen' worden gebracht, en wanneer alle betrokkenen vanaf het begin invloed hebben op het proces.

Rolverdeling

Rol	Omschrijving en verantwoordelijkheid
Bestuurlijk opdrachtgever	Lid van het college van B&W, wethouder met Jeugd in de portefeuille. Verantwoordelijk voor beleidsmatige en politieke aansturing. Richt zich op politieke legitimatie, maatschappelijke impact en het realiseren van bestuurlijke doelstellingen.
Ambtelijk opdrachtgever	Manager namens directie/ gemeentesecretaris. Verbindt bestuurlijke wensen met uitvoering. Verantwoordelijk voor vertaling naar beleid, organisatie, middelen en processen.
Programmamanager	Stuurt op voortgang, budget en inhoud. Adviseert college en management. Verbindt strategisch met andere beleidsterreinen. Voert bestuurlijke gesprekken met partners. Bouwt een regionaal/ nationaal netwerk.

Rol	Omschrijving en verantwoordelijkheid
Programmasecretaris	Ondersteunt de programmamanager. Plant de programmacyclus, bewaakt overzicht, archiveert documenten, ondersteunt bij schrijven van stukken.
Adviseur DURF (intern)	Verbindt DURF met gemeentelijk beleid. Initieert interne integrale projecten. Houdt subsidiemogelijkheden in de gaten. Richt intern ambassadeursnetwerk op. Zorgt voor interne zichtbaarheid en aanspreekpunt voor nieuwe ideeën.
Adviseur DURF (extern)	Aanspreekpunt voor externe Urker organisaties. Stimuleert samenwerking en initiatieven. Adviseert, coördineert, monitort afgesproken projecten. Zorgt voor externe zichtbaarheid en zet in op relatiebeheer en netwerkuitbreiding. Neemt extern deel aan relevante beleidsoverleggen tussen de beleidsadviseur en de betreffende partner.
Projectleider	Verantwoordelijk voor planning, uitvoering en oplevering van het project. Zorgt voor het behalen van de projectdoelstellingen binnen afgesproken tijd, budget en kwaliteit. Stemt af met programmamanager.
Communicatieadviseur	Adviseert over communicatie per interventie. Ondersteunt uitvoering. Neemt wekelijks deel aan overleg voor afstemming communicatieacties.
Interne collega's	Worden betrokken bij initiatieven die aansluiten op hun werkveld of expertise als projectleider of project-lid. Zet zich in voor het gezamenlijke programma- en projectdoel. Nodigt Adviseur DURF [extern] uit bij relevante beleidsoverleggen met partners.
Capaciteit-leverancier	Is de lijnmanager. Verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van benodigde mensen aan het programma. Beheert de personele capaciteit binnen het eigen domein en stemt af met de programmamanager om de inzet van capaciteit optimaal te laten aansluiten bij de programmadoelstellingen.

Interne overlegstructuren

Wekelijks afstemmingsoverleg programmateam DURF

Het programmateam komt wekelijks bijeen voor een afstemmingsoverleg met het kernteam en de projectleiders van de lopende projecten. Tijdens deze overleggen worden de voortgang en eventuele knelpunten per project besproken en afgestemd. De communicatieadviseur sluit aan om de communicatie rondom projecten en programma-brede activiteiten goed te coördineren. Daarnaast geven de DURF Adviseur Intern en DURF Adviseur Extern een update over actuele kwesties die binnen respectievelijk de interne organisatie en het externe netwerk spelen. Op deze manier blijven alle betrokkenen goed geïnformeerd en wordt de samenhang en slagkracht van het programma versterkt.

Driehoeksoverleg DURF tussen bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk opdrachtgever en programmamanager

Eens per maand vindt het driehoeksoverleg plaats tussen de bestuurlijk opdrachtgever, de ambtelijk opdrachtgever en de programmamanager van programma DURF. Tijdens dit overleg wordt de stand van zaken binnen het programma besproken, inclusief de voortgang, strategische ontwikkelingen en eventuele knelpunten. Het overleg biedt ruimte voor gezamenlijke reflectie en afstemming op hoofdlijnen, zodat er tijdig bijgestuurd kan worden waar nodig en het programma in lijn blijft met de bestuurlijke en ambtelijke ambities.

Thematische overleggen

De interne DURF-adviseur sluit aan bij diverse thematische overleggen, zoals op het gebied van veiligheid, ruimtelijke ontwikkeling of het sociaal domein. Op deze manier wordt de koppeling met DURF geborgd en kunnen inhoudelijke verbindingen worden gelegd waar dat relevant is.

Daarnaast wordt actief gekeken naar mogelijkheden om bestaande werkgroepen te bundelen. Wanneer bijvoorbeeld binnen zowel een werkgroep vanuit de lijnorganisatie als binnen DURF vergelijkbare thema's aan bod komen, wordt verkend hoe deze trajecten geïntegreerd kunnen worden om overlap te voorkomen en de samenwerking te versterken.

Externe overlegstructuren

Werkgroep en stuurgroep

Binnen het DURF-programma werken we met een werkgroep en een stuurgroep, elk met een eigen rol en samenstelling:

- **Stuurgroep 'DURF denkt mee'**
Deze stuurgroep, bestaande uit directeuren en bestuurders, komt jaarlijks tweemaal bijeen. Zij worden geïnformeerd over actuele ontwikkelingen, reflecteren op de voorgaande cyclus en denken mee over de strategische koers en nieuwe focuspunten, gebaseerd op vragenlijsten. Daarnaast ligt de focus op verankering van het DURF gedachtegoed in beleid van eigen organisaties.
- **Werkgroepen 'DURF doet mee'**
De werkgroepen bestaan uit uitvoerende professionals uit het veld en komt op basis van actuele thema's bij elkaar. Hier ligt de nadruk op verbinding, kennisdeling, samenwerking en het concreet uitwerken van projecten. De werkgroep speelt een centrale rol in de uitvoering en doorontwikkeling van interventies en samenwerkingsvormen. Bij urgente kwesties wordt er laagdrempelig en snel geschakeld.

De groepen worden ondersteund door het programmateam DURF, dat zorgt voor voorzitterschap, verslaglegging en coördinatie. Op deze manier wordt het DURF-gedachtegoed breed gedragen en praktisch ingevuld binnen de lokale context.

Overleggen DURF Adviseur extern

Naast de formele overlegmomenten blijft DURF ook via informele routes in verbinding met de praktijk. De DURF Adviseur onderhoudt actief contact met partners in het veld om signalen op te halen, behoeften in kaart te brengen en ontwikkelingen vroegtijdig te herkennen. Dit gebeurt onder andere door aan te sluiten bij bestaande overlegstructuren, zoals kwartaal overleggen met scholen, bijeenkomsten van het kerkelijk platform, of via gerichte gesprekken met sportverenigingen, jongerenwerk en andere relevante netwerken. Deze continue dialoog helpt om het programma responsief en gedragen te houden en om kansen of knelpunten vroeg te signaleren.

Participatie

DURF is sinds 2018 in ontwikkeling. Een belangrijk punt dat steeds naar voren komt is het actief betrekken van partners. Niet alleen bij initiatieven, maar ook bij de basis van DURF. Waar is nu echt behoefte aan en waarin kunnen we elkaar versterken? Daarom is in 2025 het programmaplan van 2023 opnieuw herzien met een aantal belangrijke en betrokken maatschappelijke partners. Samen is in een zorgvuldig traject het Verhaal van DURF ontstaan, met de vernieuwde, werkbaardere beschreven programmadoelen en doelgroep.

Betrokkenheid partners bij het ontwikkelen van initiatieven

DURF werkt volgens een aantal richtlijnen van de Scrum-methodiek. Een richtlijn hiervan is het effectief betrekken van relevante partijen. Bij het verkennen van een idee voor een initiatief betreft programmateam DURF de passende partners, om dit daarna met hen verder te ontwikkelen en uitwerken. Op deze manier zijn de lijnen kort tussen beleid en uitvoering. Dit is de beste manier om samen tot een door de maatschappij gedragen initiatief te komen.

Interne samenhang en participatie

DURF streeft niet alleen naar een sterke verbinding met externe partners, maar ook naar een stevige interne verankering binnen de eigen organisatie. Het gedachtegoed van DURF raakt meerdere beleidsvelden, programma's en projecten die zich inzetten voor de ontwikkeling van Urker jongeren. Om deze interne samenhang te versterken, is een interne adviseur aangesteld. Deze adviseur richt zich specifiek op het verbinden van DURF met bestaande beleidslijnen, strategische doelen en programma's binnen de gemeente. Door actieve afstemming, het signaleren van kansen voor samenwerking en het organiseren van interne kennissessies wordt ervoor gezorgd dat collega's betrokken worden en zich mede-eigenaar voelen van de koers van DURF.

Een groot deel van onze collega's behoren zelf tot de doelgroep van DURF: zij zijn ouders van jongeren of jonge kinderen, en vaak ook inwoners van Urk. Deze unieke positie maakt dat zij uit eigen ervaring weten wat er speelt in de gemeenschap en waar behoeften liggen. Hun betrokkenheid is van grote waarde; niet alleen in hun professionele rol, maar ook als ervaringsdeskundigen. Door hen actief te betrekken benutten we de kennis en kracht die al in onze organisatie aanwezig is.

Daarnaast wordt er specifiek ingezet op de samenhang met andere gemeentelijke programma's en trajecten, zoals Ruimte voor Groei en Golfbreker.

AFBAKENING

Inhoudelijke afbakening

- **Universele preventie**
Het programma richt zich op universele preventie. De nadruk ligt op het voorkomen van problemen, dus nog voordat deze zich manifesteren. Dit betekent dat DURF niet ingrijpt op het moment dat er al sprake is van problematiek, maar zich richt op het versterken van beschermende factoren en het creëren van een positief en ondersteunend opvoed- en opgroei-klimaat.

Wel is er regelmatig afstemming tussen het programma DURF en team handhaving en veiligheid. Want handhaving en universele preventie zijn sterk met elkaar verbonden. Preventie zonder handhaving kan leiden tot minder effectiviteit omdat regels en normen mogelijk niet worden nageleefd of gehandhaafd. Zonder handhaving bestaat het risico dat ongewenst gedrag onopgemerkt blijft of zelfs wordt geaccepteerd. Handhaving zonder preventie werkt vaak symptoom bestrijdend en mist de lange termijn impact die ontstaat door het veranderen van de onderliggende oorzaken van gedrag. Door deze twee benaderingen te verbinden, ontstaat een integrale aanpak waarin normstelling, bewustwording en gedragsverandering hand in hand gaan.

- **Focus op Urk**
De aanpak heeft een specifieke focus op Urk, en wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met ouders, scholen, verenigingen, (maatschappelijke) organisaties, kerken, zorgprofessionals en gemeente. Er wordt steeds zorgvuldig gekeken hoe interventies en acties zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij de unieke cultuur van Urk.

- **Evidence based**
DURF werkt datagedreven (evidence based). Datagedreven werken zorgt ervoor dat beleidskeuzes transparanter zijn, hypes voorkomen worden, partijen op inhoud verbonden worden en er een taal gesproken wordt.
- **Geen uitvoering**
DURF heeft een signalerende, faciliterende, verbindende en stimulerende rol. Het programma voert zelf geen activiteiten of inhoudelijke interventies uit, maar jaagt deze aan bij partners. DURF is geen inhoudelijk expert, maar brengt partijen samen, stimuleert samenwerking en bewaakt de gezamenlijke preventieve koers voor Urker jongeren en hun omgeving.

DURF organiseert de randvoorwaarden, zoals bijeenkomsten voor ouders, professionals of focusgroepen, maar is niet verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling daarvan. Die verantwoordelijkheid ligt bij de betrokken partners of externe deskundigen. Zo blijft DURF regisseur en verbinder, en krijgen partners de ruimte om hun eigen expertise in te brengen.

Beleidskaders en wettelijke kaders

Lokale beleidskaders

Alle domeinen binnen gemeente Urk zijn nodig om de doelen van DURF te bereiken. Het programma hangt samen met onderstaande documenten:

- Coalitieakkoord en College uitvoeringsplan (cup)
- Beleidsplan Sociaal Domein
- Speelbeleid
- Beleidsplan Openbare Orde en Veiligheid
- Omgevingswet
- Sport en Cultuurnota
- Lokaal sportakkoord: Sport- en Beweegakkoord Urk
- Horeca convenant: Transparant, Veilig en Verantwoord uitgaan
- Handhavingsuitvoeringsplan (HUP)

Landelijke beleidskaders

Sportakkoord II:

In het Sportakkoord II zijn de ambities en kaders vastgelegd voor een vervolg op het Nationaal Sportakkoord. Lokale samenwerking is een centraal thema: gemeenten, clubs, ondernemers in de sport en maatschappelijke partners kunnen samen veel meer bereiken.

GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord):

Een gezonde generatie in 2040 met weerbare gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Dat is wat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)) GGD (Gemeentelijke/gewestelijke gezondheidsdienst) GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)) Nederland, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en het ministerie van VWS (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) samen hebben afgesproken in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) Hierbij staat het bevorderen en behouden van de fysieke en mentale gezondheid vanaf de eerste 1.000 dagen centraal, met speciale aandacht voor mensen in kwetsbare situaties.

Wettelijke kaders

Preventie voor jeugd speelt in tien verschillende wetten een rol. In vijf van deze wetten zijn gemeenten de eerste verantwoordelijke partij, deze worden hieronder toegelicht.

Jeugdwet:

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdzorg. De bedoeling van de Jeugdwet is om het jeugdstelsel eenvoudig en efficiënt te maken, met als vertrekpunt de behoefte van de cliënt. Het hoofddoel van deze wet is dat alle jeugdigen gezond en veilig opgroeien en zich zo goed mogelijk ontwikkelen. De jeugdwet is gericht op het voorkomen van problemen en vroegtijdige inzet van hulp en zorg om zo zwaardere hulp te voorkomen. Preventieve activiteiten die onder de jeugdwet vallen zijn o.a.: vroege interventies bij opgroei

problemen, faciliteren van informatie en advies in de vorm van folders of een adviesgesprek en preventieve activiteiten door welzijnsorganisaties als jongerenwerk.

Wet publieke gezondheid (Wpg):

Gemeenten zijn vanuit de Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) verantwoordelijk voor onder andere de jeugdgezondheidszorg. Hier valt bijvoorbeeld vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen onder. Ook vallen onder deze wet algemene taken publieke gezondheidszorg, zoals het voorkomen van alcoholmisbruik bij jongeren en het geven van prenatale voorlichting aan ouders.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo):

Vanuit de Wmo 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het bevorderen van maatschappelijke participatie. Dit kan bijdragen aan gezondheidswinst en welbevinden. Ook wordt er een actieve inzet verwacht op het gebied van preventie en vroegsignalering. Dit om te voorkomen dat mensen gebruik moeten maken van zwaardere vormen van langdurige, maatschappelijke ondersteuning. De Wmo richt zich hoofdzakelijk op volwassenen. Ook kwetsbare jongeren vanaf achttien jaar vallen onder de Wmo.

Omgevingswet:

De Omgevingswet (per 1 juli 2023) maakt het mogelijk om het beleid en de aanpak rondom een gezonde leefomgeving stevig te verankeren. Gemeenten krijgen meer ruimte voor lokaal maatwerk, doordat taken worden gedecentraliseerd. Ze kunnen eigen ambities bepalen voor een gezonde leefomgeving en maken een eigen omgevingsvisie en omgevingsplan.

Looptijd programmaplan

Dit programmaplan is in ieder geval voor 20 jaar (tot 2043) en wordt iedere vier jaar geactualiseerd naar de situatie van dat moment. Deze actualisatie gebeurt zorgvuldig met input van betrokken partners. De actualisatie gebeurt in het jaar voorafgaand aan de nieuwe collegeperiode. Zo kan de actuele informatie meegenomen worden in het College Uitvoeringsprogramma (CUP).

DOORRE

een onderdeel van

gemeente | **Urk**